

Ons nummer: CONCEPT

Casenr: _____

Gemeente Súdwest-Fryslân
Vergadering van het college van burgemeester en wethouders

Vergadering college	12 mei 2020
Hamerstuk of bespreekstuk	Hamerstuk
Behandeld door	Dieuwke Schotanus-Haagsma
Behandelend team	Beleid Sociaal Domein
Teammanager	Betty Zwager
Directeur	Pieter Zondervan
Onderwerp	Cool Súdwest; klussendienst voor jongeren.
Conceptbesluit	Het college besluit kennis te nemen van de pilot binnen Cool Súdwest: klussendienst voor jongeren.

Overleg met:		Na besluit college	
Team	JVZ	Openbaar	Openbaar
Team	Financien	Externe communicatie	Ja
Team	Openbare ruimte	Raadscommissie	Geen
Team	HR	Raad	
Portefeuillehouder	mr. M.W.J.M. de Man	Actieve info	Nee
Ondernemingsraad			
Advies besproken in BO	Ja		
Advies besproken in Directieteam	Ja		
Externen	Trimbos instituut, Sociaal Collectief, GGD Fryslân, Sport Fryslan en Cultuur Kwartier Sneek		

Besluit 12 mei 2020	
----------------------------	--

Inleiding:

Cool Súdwest is een beleidsleervormend traject voor jongeren tussen de 12-18 jaar. Hierin onderzoeken we welke elementen uit het succesvolle [IJslandse preventieprogramma](#) Youth Planet passen binnen Súdwest-Fryslân . We zijn 1 van de 6 Nederlandse koplopergemeenten die dit onder het toezicht van het ministerie van VWS en met begeleiding van het Trimbos en NJI doen.

Met Cool Súdwest willen we het alcohol en middelengebruik aanpakken onder jongeren. Alcohol en middelen gebruik wordt als één van de belangrijkste risico's gezien in deze levensfase. Ondanks dat pubers sterker en fitter zijn dan kinderen, neemt de kans om te overlijden met 200-300% toe in de puberteit (bron: Trimbos). Dit komt vooral door riskant gedrag, vaak aangewakkerd door experimenteren met alcohol en andere middelen.

Eén van de kernelementen van de IJslandse aanpak is de nauwe samenwerking tussen de partijen die betrokken zijn bij jongeren. Deze samenwerking is vastgelegd in de alliantie Cool Súdwest (februari 2020). Als vervolg hierop zijn twee werkgroepen opgericht die het programma Cool Súdwest gezamenlijk in de praktijk brengen:

1. werkgroep Zinnvolle Vrijtijdsbesteding
2. werkgroep Ouderbetrokkenheid.

Vanuit de werkgroep Zinnvolle Vrijtijdsbesteding is het initiatief 'klussendienst voor jongeren' gekomen. De werkgroep bestaat uit medewerkers van Sociaal Collectief, Sport Fryslân, Cultuur Kwartier Sneek, GGD Fryslân en is onder de regie van gemeente Súdwest-Fryslân.

Doel:

Door meer zinnvolle vrijtijdsbesteding dat past bij jongeren te creëren, voelen jongeren zich gelukkiger en hebben minder de neiging om te drinken of andere middelen te gebruiken en hierdoor risico's te lopen.

Argumenten:

Binnen Cool Súdwest verdelen we jongeren in twee groepen:

1. Jongeren in een stabiele omgeving .
2. Jongeren met een lichte vorm van kwetsbaarheid.

Daarnaast is er nog een kleine groep jongeren (<5%) die veel spanning zoekt of angstgevoelig is, die op het randje van criminaliteit leeft en erg riskant gedrag vertoont: de zogenaamde hoog-risico jongeren. Hier is het programma Cool Súdwest expliciet niet voor bedoeld, deze groep valt onder de JOS-structuur. Het spreekt voor zich dat tussen beide programma's een nauwe samenwerking is.

Versterken van beschermende factoren

Een basiselement van het IJslands preventiemodel is het vergroten van de beschermende factoren in de omgeving van jongeren en verkleinen van risicofactoren. Door beschermende factoren zoals ouderbetrokkenheid en zinnvolle vrijtijdsbesteding te versterken, beïnvloed je het gedrag van jongeren op een positieve manier. Hierdoor verwachten we jongeren tot minder drinken of andere middelen gaan gebruiken (en dus minder gewelddadig, seksueel overschrijdend en vandalistisch gedrag vertonen). En zo op een gelukkige en gezonde manier de volwassenheid bereiken.

Waarom is zinnvolle vrijtijdsbesteding belangrijk voor jongeren?

Eén van beschermende factoren is een zinnvolle vrijtijdsbesteding. Jongeren hebben gemiddeld zo'n 40 uren vrije tijd per week (bron: Trimbos). Als jongeren in de vrije tijd uitgedaagd worden en hun talenten zoveel mogelijk benutten, voelen ze zich beter, meer gewaardeerd en vervelen ze zich minder. Uit vele onderzoek blijkt dat hoe meer een puber zich verveelt, hoe meer riskant gedrag hij zal vertonen (en hoe meer er wordt gedronken). Andersom geldt dit trouwens ook: jongeren die meer riskant gedrag vertonen, vervelen zich vaker. Door te ontdekken waar hun talenten liggen en te stimuleren dat zij actief zijn in hun vrije tijd ontwikkelen zij zich in positieve zin.

In eerste instantie richtte de werkgroep zich op het cultuur en sportaanbod. In het achterhoofd was deze werkgroep bezig met het begeleiden van jongeren naar bijbaantjes, net zoals in IJsland gebeurt. Hier organiseert de lokale overheid baantjes voor jongeren zodat ze mee leren draaien in

de maatschappij. Nu, tijdens de Coronatijd, weten we uit onderzoek van de GGD dat juist bij jongeren de verveling en de eenzaamheid toeslaat. Ook het jongerenwerk constateert dat jongeren 'online-moe' zijn en zich vervelen: "Ze missen hun vrienden en gaan de straat op om hen te ontmoeten". Jongeren voelen zich vaak niet gezien en gehoord (onderzoek GGD 2020). Terwijl het juist nu belangrijk is om in gesprek te blijven. Daarnaast gaan ook veel georganiseerde activiteiten gaan niet meer door. Dit is riskant.

Om (toch) te zorgen voor een zinvolle vrijetijdsbesteding, organiseren we een klussendienst voor jongeren. Het betreft hier een pilot die binnen het beleidsleervormend traject Cool Súdwest past. De klussendienst is met name bedoeld voor de jongeren met een lichte vorm van kwetsbaarheid. Deze jongeren vinden het vaak moeilijk om een goede vrijetijdsbesteding te vinden en ervaren hierbij weinig ondersteuning van hun directe omgeving.

De jongeren worden beloond met vouchers voor sport en cultuur (bijvoorbeeld workshop drummen of karate). Met de klussendienst willen we 100 jongeren bereiken die minimaal vier uur per week een klusje doen, gedurende 15 weken (tot september 2020). De vouchers worden betaald door de keten die verantwoordelijk is voor de klus aan het sociaal domein. Samen met werkgroep Vrije Tijd wordt gezorgd voor passende vouchers.

Er wordt gedacht aan klussen die binnen het gemeentelijk domein vallen, zoals:

- o klusjes in de groenvoorziening;
- o de bebording schoonmaken of kleine reparaties uitvoeren;
- o de milieustraat;
- o zwerfafval opruimen zowel op het land als in het water.

De klussen zijn zoveel mogelijk gebiedsgericht en Coronaproof zijn. Bijvoorbeeld jongeren uit Bolsward doen klussen in en om Bolsward. Hierdoor worden ze meer betrokken bij hun eigen leefomgeving, voelen ze zich meer verantwoordelijk en past het bij het beleid van het RIVM.

Externe afstemming

Het initiatief is besproken met het Trimbosinstituut. Zij zijn erg enthousiast over het voorstel. Wij zijn de eerste IJslandse pilotgemeente die hiermee experimenteert (qua andere ontwikkelingen lopen we gelijk of ietsje voor op de andere gemeenten).

Alternatieven:

In principe zijn wij niet verantwoordelijk voor de vrije tijdsbesteding van jongeren. Dit kunnen we overlaten aan ouders en aan de private partijen. Maar we weten dat een er groep jongeren is die dit niet voor zichzelf regelt. Daarnaast willen we deze klussendienst ook gebruiken om ondernemers te inspireren baantjes voor jongeren te creëren onder het mom van 'it takes a village to raise a child'.

Risico's:

Een risico dat de vouchers de jongeren niet zullen aanspreken en hier geen gebruik van willen maken. Om dit te voorkomen, is er onderzoek gedaan door de GGD onder de jongeren en zijn de jongerenwerkers van Sociaal Collectief en cultuurcoaches nauw betrokken bij jongeren. Hierdoor kunnen we vouchers aanbieden die jongeren aanspreken.

Wettelijke basis:

Wet Publieke Gezondheid. De kern van de wet Publieke Gezondheid is dat gemeenten de gezondheid van haar inwoners beschermt en bevordert. Daarnaast is problematisch alcoholgebruik een van de onderdelen in het [Nationaal Preventieakkoord](#).

Financiële aspecten/gevolgen:

Er zijn geen extra kosten aan verbonden. Het initiatief is budgetneutraal en intern geregeld.

Communicatie:

Wie:

Trimbos, Sociaal Collectief, GGD Fryslân, Cultuur Kwartier Sneek

Wat:

het is een vervolg op de samenwerking binnen de

Welke:

telefonisch en per mail

en Sport Fryslân

alliantie Cool Súdwest.

Bijlage(n):

- -

Ter inzage:

-

Vervolgproces:

Zijn er aanvullende besluiten nodig van het college? Nee

Er is geen raadsbesluit nodig.

Het voorstel dient te worden behandeld in de commissie Geen